

Rozvoj matematické gramotnosti byl monitorován z hlediska nalézání početních vztahů a závislostí (67,1 %) a porozumění datům prezentovaným formou tabulek a grafů (44,9 %). Mimo matematiku se aktivity zaměřené na podporu matematické gramotnosti vyskytovaly nejčastěji v hodinách vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ICT.

Aktuální je stále tematika finanční gramotnosti, tedy porozumění fungování systému peněžních vztahů. Tato problematika byla vyučována ve 47,9 % hodin na 1. stupni a ve 25,4 % hodin na 2. stupni (celkově pak v 38,5 % hodin). Nejčastěji se objevila v hodinách matematiky a předmětů vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Pojetí čtenářské gramotnosti v mezinárodních šetřeních PISA a PIRLS zdůrazňuje funkční povahu čtení. Při hodnocení rozvoje čtenářské gramotnosti jako vybavenosti žáka pro porozumění všem druhům psaných textů jsou sledovány následující tři aktivity: vyhledávání informací ze zdrojů, vedení kritické diskuse o vyhledaných informacích a vytváření příležitostí k tvorbě, prezentování a obhajování vlastního názoru na vyhledané informace. Uvedené aktivity se vyskytovaly asi ve dvou třetinách hodin, s výjimkou kritické diskuse o vyhledaných informacích – ta byla zaznamenána v 52,7 % hodin. Odpovídá to zjištěním PIRLS 2011, ze kterých vyplynulo, že Česká republika v rozvíjení této dovednosti, u které mají žáci přečtený text porovnat se svými zkušenostmi a zhodnotit, zaostává za mezinárodním průměrem. Dále bylo zjištěno, že nejčastěji učitelé při výuce čtení používají čítanky, které však výše zmíněné čtenářské dovednosti rozvíjejí jen v omezené míře. Sledované aktivity podporující rozvoj čtenářské gramotnosti byly zaznamenány nejčastěji v hodinách vzdělávacích oblastí Člověk a jeho svět a Člověk a příroda.

Rozvoj jazykové gramotnosti žáků byl posuzován podle využívání cizojazyčných výukových materiálů a podle osvojování terminologie vyučovaného předmětu. Klíčovým indikátorem je poskytnutí přiměřeného prostoru ke komunikaci v cizím jazyce – bylo tomu v 61,8 % hospitovaných vyučovacích hodin. Při hodnocení jazykové gramotnosti v předmětu cizí jazyk je však hodnota mnohem vyšší (83 %).

Ve většině sledovaných indikátorů je však rozdíl mezi 1. a 2. stupněm základní školy statisticky významný, vyšší hodnoty byly zaznamenány na 1. stupni.

2.2.10 Podpora rozvoje v oblasti přírodních věd a ekologické výchovy

ČŠI sledovala rozvoj přírodních věd a ekologickou výchovu v 572 základních školách. Mezi podmínkami nutnými pro rozvoj byla v uvedené oblasti zjišťována existence odborných učeben a prostoru pro praktická cvičení v daných předmětech. Téměř v polovině škol (47 %) nebyla zjištěna žádná odborná učebna pro sledované předměty, prostor pro praktická cvičení nebyl zjištěn v 55 % základních škol. Nejčastěji byly odborné učebny zřízeny pro fyziku, chemii (41 %) a pro biologii (36 %). Vhodný prostor pro konání praktických cvičení byl ve sledovaných školách vytvořen nejvíce pro chemii (35 %), fyziku (30 %) a biologii (25 %).

Zařazování praktických cvičení bylo zjišťováno i v ŠVP navštívených škol. Ve většině základních škol (55 %) byla praktická cvičení uvedena pouze v charakteristice předmětu. V pětině základních škol byla zjištěna konkrétní praktická cvičení v osnovách některých předmětů. Pouze 7 % základních škol mělo ve svém ŠVP samostatný předmět věnovaný praktickým cvičením. Zbývají část základních škol (16 %) neměla praktická cvičení v ŠVP uvedena vůbec.

